

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGRIDELMÉVEL.

Indült BÉTSBŐL Szombaton 3. Oktoberben 1789.

A' CSEPARDI TSATANAK LE-IRASA.

Jött egy ezen tsatában jelen volt nagy Tiszt Urtól
Magyar nyelven, valamint szóról szóra ide van
iktatva.

Minekutánna a' Kémek meg-hozták, hogy mint
egy 2-ezerig való ellenség Csepárd mellett,
mely Kineén túl mint egy 7 mértföldnyire esik, fe-
szik Táborban, és ott magát bé-is sántzolta; azok-
nak meg-ütésekre egy Komondó rendeltetett, mely
Aug. 22-dikén helyéből meg-mozdúlván, a' Titesd
mezön gyült öszve: Ide az nap étzaka nagy setét-
ben Kapitány Csiziis B. Splényitől meg-érkezett 200

szabad akaratból vállalkoztakkal olly tsendefségben, hogy az ottan már meg-szállott Húszárok tsak akkor vették eszekbe, a' mikor már ott vólt; mely tsendes érkezése tetzven a' nép Komendánfa *Toskán* Húszár Seregbéli első Májor G. *Vilhorszki* Urnak, azt mondá: ennye ha a' Törököt is így lophatná-meg Kapitány *Csizi*! Májor *Kláin* Ur pedig vén Rókának nevezte. Kapitány *Csizivel* vóltak önként-vállalkoztak *Orosztól* fő Hadnagy *Milkovits*, Zászlótartó *Vafsits*; *Splényitől* pedig All-Hadnagy *Marszfeld* Urak, és 100 ember *Orosztól*, 100 *Splényitől*. Innen 23-dikban meg-indúlván, igen rossz útakon nyomúlunk vala a' *Rolárbi* mezőre, és itt lett meg-nyugvásunk után ismét meg-indúltunk 's későn setétben érkezünk a' *Suitsi* mezőre, hól meg-szállottunk. Itt, mintegy 11 és 12 óra között étzaka az egész hadi-test meg-rémülvén, talpra ugrott és fegyverre kapott. A' rémülés pedig tsak abból történt, hogy az *Orosz* Lájb Kompániájánál egy fegyverből tsinált *Pyramis*, le-esvén, annak zördülésén a' Húszár lovak meg-ijedtek, 's egynéhnyon meg-szabadúltak, mellyeket a' Húszárok meg-akarván fogni, a' mint kiáltották hó! hó! arra az egész hadi-test, minthogy fáradva első álomban vólt, edgyik a' másik lármájára fel-ebredvén, 's fegyvert kezében tartván, minden kiáltotta hó! hó! azt gondolván, hogy az ellenség már a' nyakán vann: annyival inkább, hogy a' meg-szabadúlt lovak a' gyepen heverő némely gyalogokat meg-is tapadtak vala. Ezen lárma, minthogy hátúlról ment előre, az eleje a' népnek azt-is gondólte, hogy a' hátulsó részét.

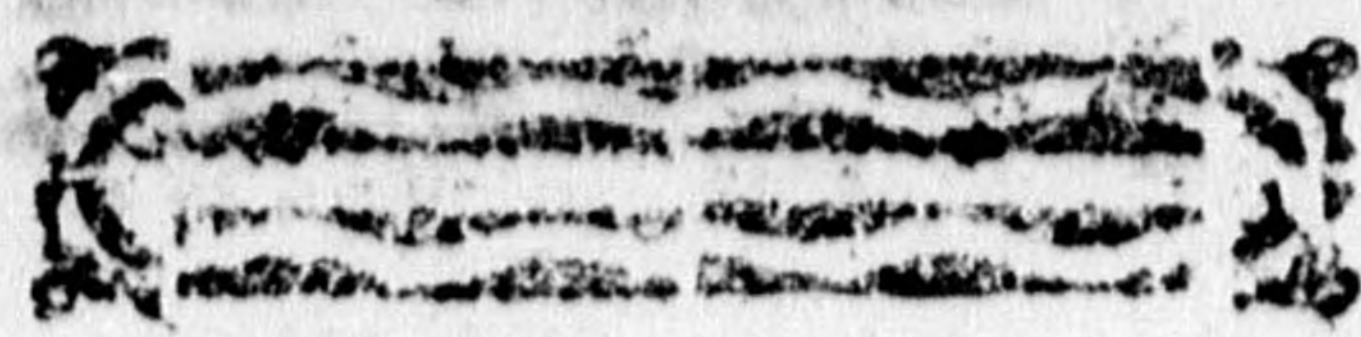

részét meg-tsapta az ellenség. A' lárma mindazáltal tsak hamar le-tsenedesedék ; de a' Húszár lovák között 13 a' setétben el-nyargalt, mellyek között 4 máig-is oda van.

Itt azt a' parantsolatot vette vala Kapitány *Csizi* (minthogy ő vezette az Elölmenő Serget) a' Komondánstól, hogy az Arnotak' Kapitánnya *Sztoján*tól vezettetvén, a' 200 önként vállalkoztakkal virrattig az ellenségnek jobb szárnya-felé úgy nyomúljon, hogy ennek Sántzát meg-haladja, 's mihelyt meg-virrad, az első ágyú szóra (egy 3 fontos ágyú is vólt velünk) ütelsen dobot, és az ellenségnek jobb szárnyát üsse meg belől a' Sántzon. Ez a' rendelés igen jó vala, de az útozásban valaki tanátsáából meg-változván, haltat parantsolának, és ott állánk, a' meddig meg-virradt.

Septembernek 24-dikére virradora, az elébb írt lárma után 1 óra tályban onnat meg-mozdúlván, elől megy vala Kapitány *Sztoján* a' gyalog Arnotokkal, azután Kapitány *Csizi* a' 200 önként vállalkoztakkal, azután Húszár Kap. *Krigger* fél-sqvadromjával, azután 3 osztály gyalogság; *Orosztól* 2 osztály, *Splényitől* pedig egy; ezután Kapitány *Horváth* maga egész Sqvadromjával, Kapitány *Simoni* fél Sqvadromjával, Kapitány *Rákovszki* a' *Krigger* fél Sqvadromjával, és a' lovas Arnotokkal.

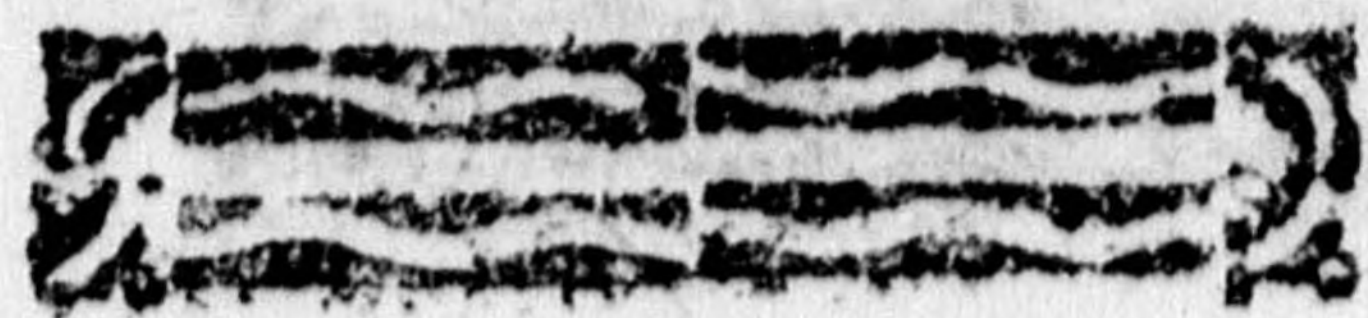
Minekutánna az ellenség' Táborához közeledtünk, parantsolta ezen hadi-testnek Komendánsa a' 200 önként-vállalkoztatokat 2-felé jobbra és balra menni, 's egészen szembe a' bakrok között az el-

tenséggel, kétség kívül azért, ne-hogy a' bokrok
 közt lappangó ellenség a' Seregben kárt tégyen. Így
 Kapitány *Csizi* balra húzván magát, egészen szem-
 be megyen vala előre, tzeolván az ellenségnek
 jobb szárnyára, hová parantsolatja vala. Fő Had-
 nagy *Milkovits* a' más 100 önként vállalkoztakkal
 hasanlóképpen szembe megyen vala előre, noha
 magát előbb jobbra húzta vala. Hogy közelebb
 érkezünk az ellenséghez, a' Vezérünk rendelése-sze-
 rint, az egész Hadi-testünk el-terjedett eszzerint
 „ A' *Sztóján* gyalog Arnotjai balra húzták mago-
 kat a' hegy-felé el-széledve, honnan oltán az el-
 lenségnek vigyázóit le-is kergették; ezektől jobbról
 ment Kap. *Csizi* 100 embereivel, ettől jobbról a'
 Komendáns a' Jágerekkel; ezekután Májor *Kláin*
 Ur 3 osztály gyalogokkal 3 tsemóban; a' Jágerek-
 től jobbról Fő-Hadnagy *Milkovits* 100 önként vál-
 lalkozottal; ettől jobbról a' Húzárok Kapitánya
Horváth egész Sqvadromjával, Kap. *Simoni* fél Sva-
 drommal; ezeken túl, jobbról, valamivel elébb Kap.
Krieger fél Sqvadrommal és a' lovas Arnotokkal.
 A' 3 osztály után második Kap. *Rákovszki* fél Sqa-
 drommal. Ezeket így el-terjedve sebess lépésekkel
 feléje közelíteni látván az ellenség, minthogy me-
 netelünk felől az előtt semmit sem tudott, annyira
 meg-rémült, hogy csak hármot, 's azt is minden
 kár nélkül, lötetvén ágyuival, *Argis*-felé meg-sza-
 ladt, ágyuját Sátoraival edgyütt ott hagyván. A'
 mint akkor mingyárt hallatott, Húzáár Fő-Had-
 nagy *Maurer* Ur ugrott-bé a' Sántzba leg-előbbször
 egynéhány Húzárokkal; de a' Hadi-test Komen-
 dán-

dánfa-is csak hamar ott termett, 's a' több Húzfárság-is, kiknek mellyek meg-tölt vala vitéz-bátorsággal, azonnal meg-érkezének, és az ellenség *Lágerében* keveset tüzelvén, az ellenséget üzőbe vették, és a' kiket utól érhettek, azok között talám egy sem maradott, hogy a' más Világra neküldötték volna. Ezeknek az el-eseteknek én meghatározott számokat nem tudom; de a' mi Húzfársjaink azt beszélik, hogy a' 100 at meghaladja.

Hogy e' szerint az ellenséget üzőbe vették a' Húzfársok, a' Régulált gyalagok között Kap. Czizi érkezett leg-előbb az ellenség' Táborába 100 önként vállalkoztakkal, de nem tarthatván Legényeit, a' Török Sátorok közt keresztül ment, és egy tiszta helyen állította rendbe a' maga népét, tartván attól, hogy széllyel botsátván a' népet prédára, hamar öfzve-nem-szedheti, és ha az ellenség a' Húzfársokat vissza-találja nyomni, segítségekre nem lehet, sőt el széledett népét-is elvesztheti. Később idő múlva Fő-Hadnagy *Milkovits*-is oda érkezvén, az az előtt jobbra vált 100 önként vállalkoztakkal, azokat-is a' más 100-hoz formáltatta, 's mind addig ütköző rendben ott tartotta, valamig a' Komendáns az ellenségnek üzéséből vissza-nem tért. Ezen 200 önként vállalkozott különös dicséretet érdemlett volna azért az álhatatóságért, hogy ámbátor láttuk, hogy mások bontogotják a' Török Sátorokat, buvják a' Török kunyhokat, 's ki edgy, ki más prédát hoz; még-is ők a' parantsolatnak engedelmeskedvén, magokat az ütköző rendben megtartották, (Ez egy ütközetben lévő népnek va-

lóságos Borostyán-koszoruja!) 's valamint *Kurtzius* írja: „Hogy a' vitéznek szive nem kevésbé erőse-
dik a' ditsérettel, mint a' jutalommal, éppen tsak
a' ditséret lett volna az ő jutalmok; mivel hogy
semmi nyereséget nem tsinálhattak. Májor *Kláin*
Ur a' 3 osztályt az ellenség' Táborán innét fel-ve-
zetyén, ott tartotta ütköző rendben, éppen tsak
az *Orosz Láj*b Kompániáját küldötte a' Templom-
hoz előre,

A' Sereg Komendánsának a' Sántzba lett vissz-
szá-térése után, hozzá ment Kap. *Czizi* kérdezni,
hogy tovább mit parantsol? 'S hát azonban az önként
vállalkoztak közzül, egy háta-meget lévő sűrűn és
magosan fel-nőtt burján-felé (gurdély) tüzelnek,
vele edgyütt oda nyargalván a' Komendáns, kér-
dezi mire lövének? 's minekutánna ök azt felelék,
hogy Török vagyon a' Burjányban, parantsolá a'
Komendáns a' sűrű Burjánon egész néppel keresztül
menni; de minthogy a' burján sűrűsége miatt meg-
járhatatlan vólt, tsak a' nyomásokon menének keresz-
tül, 's egy Törököt sem találtak; a' honnan Ka-
pitány *Czizi-is* hátra-vezeté a' maga népét, és a'
Húszároknak, kik már 3 osztályak mellett jobbról
sorban állottak, jobb-szárnyát eleibe formálta.

Kevés idővel azután, minthogy egynéhány 100-
ból álló ellenség visszszá-tért, Májor *Kláin* Ur a' 3
osztályokkal 4 szegű hadi-rendet formáltatott; azt
formáltatott Kap. *Czizi-is*, hogy a' Húszárok' jobb
szárnyának óltalmúl lehessenek. Tüzelt is az ő népére
az ellenség tsak hamar, mind a' füst alól, mint-
hogy a' Török Kunyhokat meg-gyujtották vólt,
mind

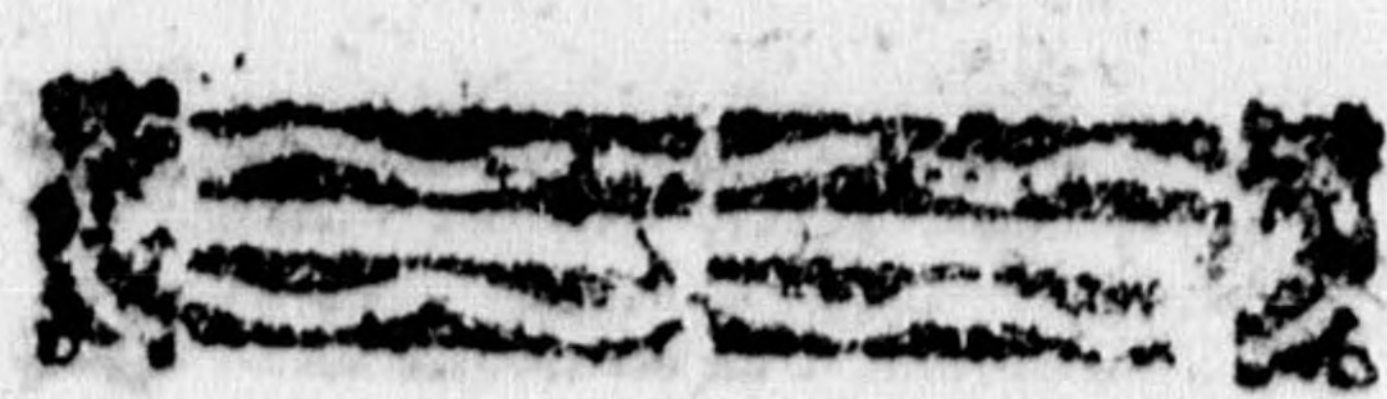
mind a' fürü-bokrok közzül; de a' gollyóbis mind fejek felett süvöltözött-el, éppen egy *Orafz* Sergebéli katonának ment keresztül bal tzombján egy gollyóbis. E' szegény, az ő sebjével akkor hátramenven, valamely árokban úgy el-rejtette magát, hogy hová lett? tudni nem lehetett, és azután 4 napokkal került-vissza *Saracentsdre*, 4 forintokat fizetvén egy Oláhnak, hogy lóháton olly megszűnven vissza-hozta. Ez a' katona is méltán megérdemli a' dicséretet, kit az ő Fejedelméhez tisztán buzgó hivsége fájdalmas sebjével-is vissza-hozott, lábában hozván-el a' gollyóbist. — Itt az ellenségnek tüzét Kap. *Czizi*-is tüzzel fogodta; 's azonban a' 4 szegü soros serge közzül ágyuval lövén az ellenség-felé, a' Komendáns dobot üttetett, 's elemozdittá a' gyalogság 4 szegü sorjait; a' Húzárság-is előre rugtata, kiknek mellyeket az előbbi győzedelem még inkább erősítette, de úgy el-szalada az ellenség, hogy utól sem érhatték. — Mint-hogy a' Szebeni Ujságíró ezen tsatát illy környéken meg-nem írta, azért tevém pappirosra. (A' többi, hogy mit nyertünk itten, és mit veszítettünk, meg-van az ezelőtt költ Kurirunkban.) Ezen Levelemnek végén tsak azt jegyezhetem-meg, hogy bátrabb mejjú katonát *Trója* sem szült, mint Májor *G. Vilhorfszki*.

A' *F. Hadi* - *Kantzelláridtől* ki-adott *Tudósítás*
tsak ez:

(**) Feldmarsal-Lájdinánt *H. Hohenlohé* által, egy a' Generál *Májersháim* által Septembernek 22. dikén Oláh-országban *Kimpolongánál* esett szerentsés

recognoscérozása következő módon iratik - le :
 „ A' Komendérazó Generáltól vett parantsolatra,
 Gen. *Májersháim* 3 Kompánia második Erdélyi O-
 láh Seregbéli gyalagokkal, 150 Keménylövökkel
 Májor *Binszfeld* alatt, 1 Sqvadrom *Toskána Leo-*
pold Húzársággal, és a' Székely Húzároknak ed-
 gyik szárnyával Májor *Ürményi* alatt *Kimpolongába*
 elé-mozdult, és minthogy itt 200 Törököt és 500
 Arnotokat talála, kiknél egy 4 fontos ágyu-is vala,
 ezen ellenségre leg-ottan réa üte; és az ő bátor r-
 ájjok ütése azt is tselekedte, hogy 60 Törököt a-
 zon helyben öszve-vagdaltata, 14-et el-foga, a' töb-
 bit mind el-széleszté; az ágyut egy Hadi-készülettel
 terheltt szekérrel és 16 Zászlókkal el-prédála — sőt
 a' mi nagyobb az Oláh-orzági Hertzeg *Mauroyéni-*
nek egy útban lévő *Kurirját* ezen alkalmatoítséggal,
 minden petsétes Leveleivel edgyütt, el-fogá. H. *Ho-*
henlohé ezen Tudófitásának végén azt igéri, hogy
 mihelyt Gen. *Májersháim* Urtól a' bővebb Tudófi-
 táft vészti, azonnal az Udvarhoz küldeni el-nem
 mulatja. (**)

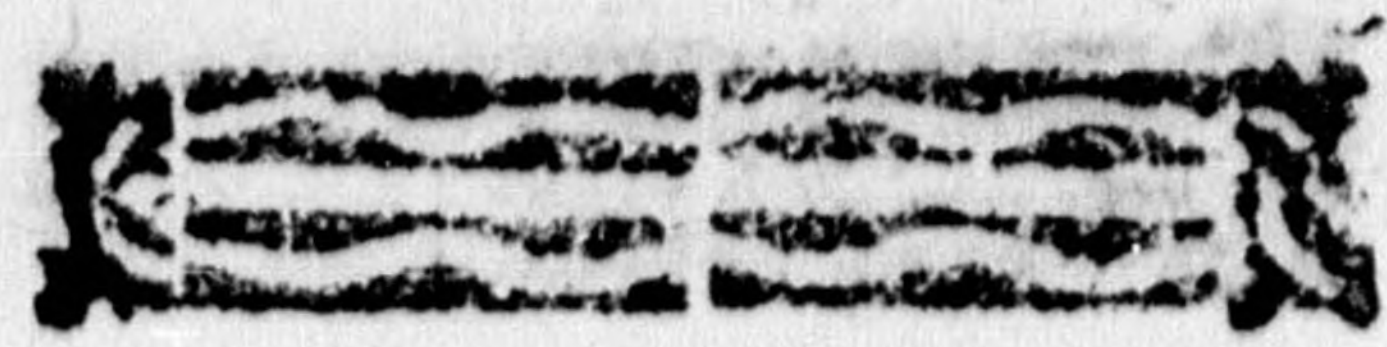
Tegnap érkezék Bétsbe H. *Kóburgtól* megint
 egy ollyon Kurir, ki már az este az egész Vá-
 rost ugy meg-örvendeztette vala, hogy a' Vendég-
 fogadókban mindenek ezen köszönettel iszszák va-
 la a' Bort: Éljen a' Tsászár! éljen Hertzeg *Kóburg!*
 — Mig ezen Kurirtól hozott örvendetes Tudófitás
 a' Hadi-Kantzelláriától kezünkhöz érkezne, tsak
 azt irhatjuk ezen örvendetes hirről, hogy Hertzeg
Kóburg az előtte táborozó ellenséget megint meg-
 verte; azok közzül 4000 le-aprítettott, 1000-et el-
 fogott,

fogott, azoknak Táborát, ágyujit és mindenét prédába nyerte. Még tám hónap kezünkhöz fog jöni az erről való bizonyos Tudósítás; azért egy kis ilendő várakozással.

Midön Tsötörtökön dél-előtt ezt eddig megírtam volna, és a' betükben-is ki-vólna már szedve, egy véghetetlen lármát hallok a' Városban, megjelenek magom-is a' szenes-piatzon, 's hát egy zöld mentés és veres nadrágos Húszár Tiszt Urat győzedelmi pompával hordoznak a' Városnak minden úttzáin sebes vagtatvá lóháton; elől-mennek vagy 24 veress Német Dolmányban öltözött Posta Tisztek és Postillionak; kiknek jobb kezekben tsattagtató ostor, bal-kezekben Posta Sip; sipolnak és tsattagtatnak. Ezen győzedelmi-pompára az egész Város minden Hoftátjaival edgyütt ölzve-tódúlt, ugy hogy a' lovas Német katonáknak fegyverrel kellették lóháton útat tsinálni az úttzákon. Alig érkezém meg a' győzedelmi pompából 12 óra után, 's hát már a' Hadi-Kantzelláriától következő Tudósítás adatott-ki nyomtatásban:

(**) Az Oláh-országban *Kimniknél* a' *Martinești* mezőn fekvő Táborból, a' Lovas Seregnek Vezére H. *Kóburg*, az *Erdödi* Húszár Sergének Kapitánya *Hartelmüler* Urat, egy Septembernek 22-dikén irt Petsétes levéllel a' Felséges Tsászárhoz küldötte azon Tudósítással, hogy ő, edgyesítvén magát az Orosz Vezér *Szuverovval*, minekutánna ezen edgyesült Tábor egész 4 napok 's meg annyi étzakák alatt fegyverben állott vólna, az ellenség Táborán, mely a' Nagy Vezér igazgatása alatt mint

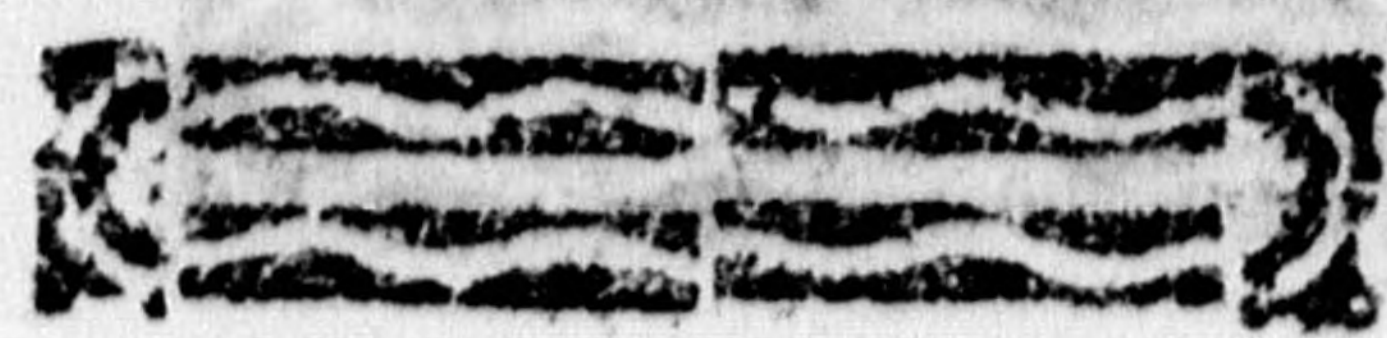

egy 80 vagy 100. ezerből áll vala, egy tökéletes győzedelmet vett. Az ellenség közzül több mint 4000 a' tsata-piatzon halva marada, 31 el-fogottaték, és 80 ágyukot nyérének prédába.

A' mi Kárunk, a' mint ekkor H. *Kóburgnak* tudtára vala, 200 embernél többre nem mégyen, hóltakot sebeseket öszve-számlálván. Ezen Tudófitás a' tsata-piatzon iratott; azért még erről bővebb Tudófitásokat ígért H. *Kóburg*. Addig-is Generál *Karajtzai* ezen ő Felségéhez jött igen rövid Tudófitásban ki-mondhatatlanúl ditsértetik.

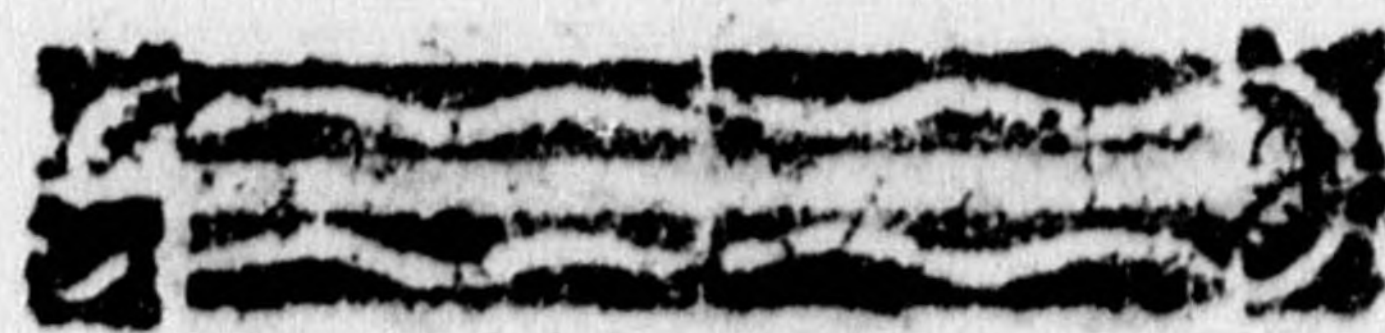
Éppen akkor, midön H. *Kóburg* ezen Tudófitást ő Felségéhez írná, egy más Tudófitást vészén, egy Orosz Vezér H. *Repnintől* hozzá küldött Kurir által, az Orosz Táborknak győzedelméről, mellyet a' nevezett *Repnin* Hertzeg vezérel vala, és a' mely győzedelem esett Belszarábiában *Thobáknál* a' *Sé-ráskir Hafsán* Bafa Táborkán. — Az ezen Tudófitást hozott Kurir Kapitány *Hartelmüller* Ur tegnap, u. m. Septembernek 30-dikán délután érkezék Béts-be, és ma, u. m. Okt. 1 napján dél-előtti 11 órakor 2 Posta Tisztnek és (a' mint már meg van írva) 24 Postillionak sopolások között a' F. Hadi Kantzelláriához kísérteték-bé, és onnan Fegyvertárnok mester *G. Vallishoz*, ki még, F. M. G. *Hadik* Ur ő Excellentiájának egészzen helyre nem álott egészsége miatt, a' Hadi-Kantzelláriuságot folytatja!!! és ott a' győzedelmet elé-beszélvén, egész pompával a' Városnak minden úttzáit meg-kerüülé. (**)

Midön ezen Kapitány Ur tegnap dél-után, ezen örvendetes hírrel Bétbe érkezék, ő Felsége, a' ma-

ga úgy nevezett mulató *Au-Kertyében* vala, és a Kurir-is ide mene ő Felségéhez. El-olvasván ő Felsége a' H. *Kóburg* Levelét, örmében alig tudja vala mit tselekedjék. A' Kurirt maga mellé ülteté azon szörnyü puska porfzag — a' fok Tábori nyughatatlanságokban el-tsúnyúlt Uniformisba. A' Kapitányt Májornak szolitá mondván: No Kedves Májor Uram! el-fáradott ugyé? tefsék a' helyet, a' maga poross Kalapja helyet, az ennyimet fel-tenni, és jöjjen velem *Hetzendorfba*, ott majd ki-nyugosza magát.) 5 nap alatt jött a' Kurir) El-vivé ő Felsége magával, és ma *Hetzendorfból* jött-bé a' győzedelmi Pompa. Ezen tsatának bővebb le-írása következő Levelünkben fog lenni, ha az ezt hazó Staféta addig meg-érkezik. Van ivás, és öröm kiáltás Bétsben!!

A' *Zemlinből* és a' *Belgrád* alatt lévő Táborból érkezett ujjabb Tudósítások azt bizonyítják, hogy a' m. h. 19-dikén reggeli 10 órakor az ellenség ki-ütött vala *Belgrádból*, mellyet *Laudon* vezén észre, a' Lovas Sergekből önként vállalkoztakat küldé ellenek, kik az ellenséget kárral igazíták-viszsa *Belgrádba*. A' mi Húszáraink olly vakmerőségre vetemedének, hogy az ellenséget egészen *Belgrád* Kapujáig kergeték, sőt némelleyek a' Szabad-seregbéliek közzül a' *Belgrádi Vizi-Városba* bé-is ütének (ez egy külső Hoftát) és külömbb külömbb prédát hozának-viszsa. Nékünk itten igen kevés Kárunk esék. De ugyan azon nap egy Sereg ellenség a' *Száva* vize-felől való részéből a' Városnak ki-üte, hól már melegebbetske vala a' tsata; de in-

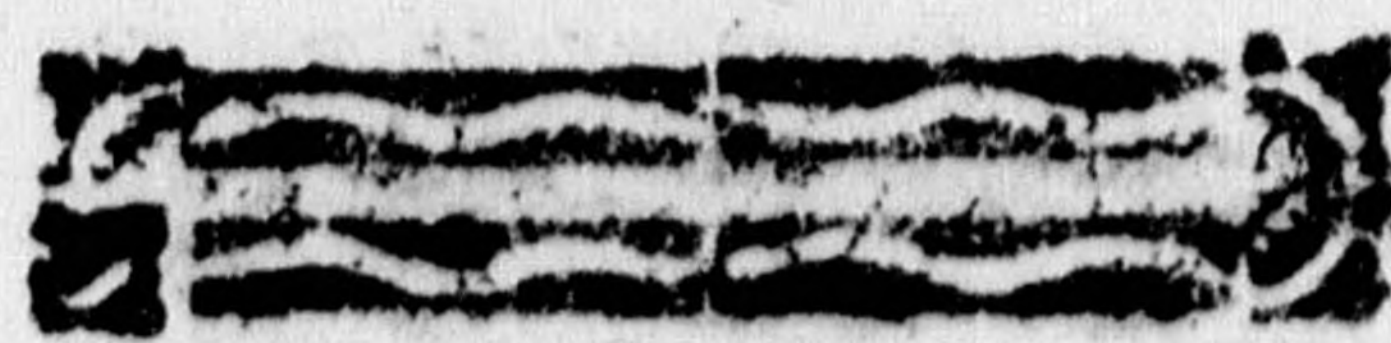
nen-is károkkal veretének vissza. A' miéink köz-
 zül 1 Májor, 2 más Fő-Tisztek és 50 köz embe-
 rek hozának innen sebet vissza, és 10 egynéhányon
 ott hagyák életeket. A' miéink ezen a' napon el-
 foglalták a' *Sofia* Templomát, mely a' Belgrádi
 Rátz-Városon kivől egy dombon vagyon. Azt gon-
 doljuk vala, hogy 19 — 20-dikra virradolag egy-
 néhány bombit hányó Battériákkal készen lészünk;
 de a' Törökök ezen az északán olly rettentő tüzet
 adának a' mi munkásainkra és a' *Dunavitzi* föld-
 várainkra, hogy elé nem mozdúlhatánk. Ezek bom-
 bit és gránátot hányának mint az első a' mi né-
 püinkre, és mazsorokkal tüzelnek vala, mely meg-
 nem szünék. — 20-dikban egész nap semmi neveze-
 tes nem történt, tsak a' szüntelen tüzelő rettentő
 ágyuk szollanak vala, mint máskor. Estvéli 9 óra-
 kor egész tsendesség vala Belgrádban. Egyszer néz-
 zük Zemlinből, 's hát ugy tettezik, mintha Belgrá-
 don túl keményen vilámlana, és megszűnne ol-
 lyan süket lármát hallánk, mintha tsendesen meny-
 dörögne mind addig, mig a' Császári Táborból ke-
 mény ágyúzás végzé ezen képzelt dolgot, és edgyik
 része a' Belgrádi Külső-Városnak lángba borula.
 Más nap hallok-meg, hogy a' Belgrádiak, a' Kon-
 stántzinápolyi Kapun 9 órakor este egy ki-ütést
 tettenek, és a' mi Szélső-vigyázatainkat a' hátra-
 nyomulásra kényszerítették. Egy Komondó, mely a'
 mi Szélső-örizőinknek segittségekre liet vala, a' mi
 vissza-nyomuló népünket a' setétben ellenségnek
 képzeli vala, és tüzet ada reájok. Ezen setét
 északától okoztatott hibánk miatt el-vesztünk 1 á-

gyuzó Seregbéli Májort és egynéhány népet. Azonban a' hiba tsak hamat észre-vétettvén a' nagy dühösséggel tsatázó ellenséget vissza-vertük. — 21-dikben délután ki-jön Belgrádból egy Kevély Török egy szürke Paripán, és a' Czigány nevü falú-felé vágtat vala; de szerentsétlenül; mert szürke Paripájával edgyütt agyon löveték. 50 más Törökök az útban valának már ezt követni; de midön szemlélnék, hogy ez a' lováról tsepeg, és a' szürke-is elesett, szerentséfebbnek tarták vissza-térni. — A' tüzelés minden nap és éjjel így foly. All-Hadnagy Gróf Májgertnek edgy darab gránát találta a' Kalaptartóját, mely által veszedelmes sebet kapott. — Feldmarsal Laudon, még a' Tábornak Serviába lett által-menetele előtt, Zemlinbe hozotta a' Bánátban el-fogott *Bin-Basát*, némely más foglyokkal edgyütt, és mind szép szóval, mind fenyegetéssel kényszerítette, hogy mondonák meg, mitsoda Sergek vagnak Serviának óltalmára rendelve? Ezek, sőt a' késöbben fogott foglyok-is, azt mondják, hogy a' Séráskir jöne Belgrádnak segittségül 30-ezerrel, és az Orsovánál lévő *Séráskir*-is erre vólna rendelve: mást az ellenség' segittségéről nem tudunk. Még 22-dikben nem vólt Belgrád formáliter ostrom alatt; de már most; minthogy a' mi Sántzaink tsak 40 lépésnyire vagnak a' Belgrádi Sorompoktól, kéttség kívül melegebb *Belgrád*.

Elegyes Tudófitások.

A' F. Tsászár friss egélségben vagon; még ugyan Bétsbe nem költözött; de ottan ottan vagon szerentsénk ő Felségének szemléléséhez. Az ő Felsége meg-gyógyulása után a' m. hón. 27-dikén vala

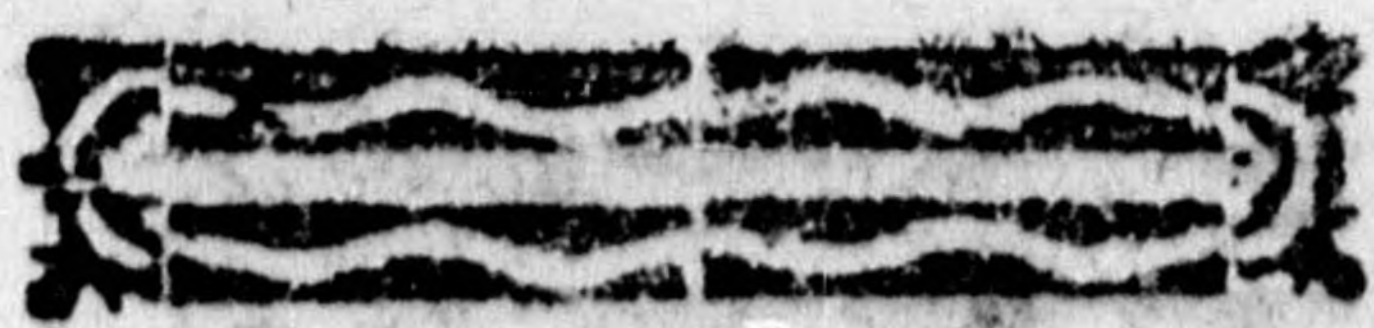
nen-is károkkal veretének vizsgálja. A' miéink köz-
 zül 1 Májor, 2 más Fő-Tisztek és 50 köz embe-
 rek hozának innen sebet vizsgálja, és 10 egynéhányon
 ott hagyák életeket. A' miéink ezen a' napon el-
 foglalták a' *Sofia* Templomát, mely a' Belgrádi
 Rácz-Városon kivől egy dombon vagyon. Azt gon-
 doljuk vala, hogy 19 — 20-dikra virradolag egy-
 néhány bombit hányó Battériákkal készen leszünk;
 de a' Törökök ezen az északán olly rettentő tüzet
 adának a' mi munkásainkra és a' *Dunavitzi* föld-
 várainkra, hogy elé nem mozdúlhatánk. Ezek bom-
 bit és gránátot hányának mint az első a' mi né-
 pünkre, és mazsorokkal tüzelnek vala, mely meg-
 nem szünék. — 20-dikban egész nap semmi neveze-
 tes nem történt, tsak a' szüntelen tüzelő rettentő
 ágyuk szollanak vala, mint máskor. Estvéli 9 óra-
 kor egész tsendesség vala Belgrádban. Egyszer néz-
 zük Zemlinből, 's hát ugy tettezik, mintha Belgrá-
 don túl keményen vilámlana, és megszűnően ol-
 lyan süket lármát hallánk, mintha tsendesen meny-
 dörögne mind addig, mig a' Tsászári Táborból ke-
 mény ágyúzás végzé ezen képzelt dolgot, és edgyik
 része a' Belgrádi Külső-Városnak lángba borula.
 Más nap hallok-meg, hogy a' Belgrádiak, a' Kon-
 stántzinápolyi Kapun 9 órakor estve egy ki-ütést
 tettenek, és a' mi Szélső-vigyázatainkat a' hátra-
 nyomulásra kényszerítették. Egy-Komondó, mely a'
 mi Szélső-örizőinknek segittségre liet vala, a' mi
 vizsgálja-nyomuló népünket a' setétben ellenségnek
 képzeli vala, és tüzet ada reájok. Ezen setét
 északától okoztatott hibánk miatt el-vesztünk 1 á-

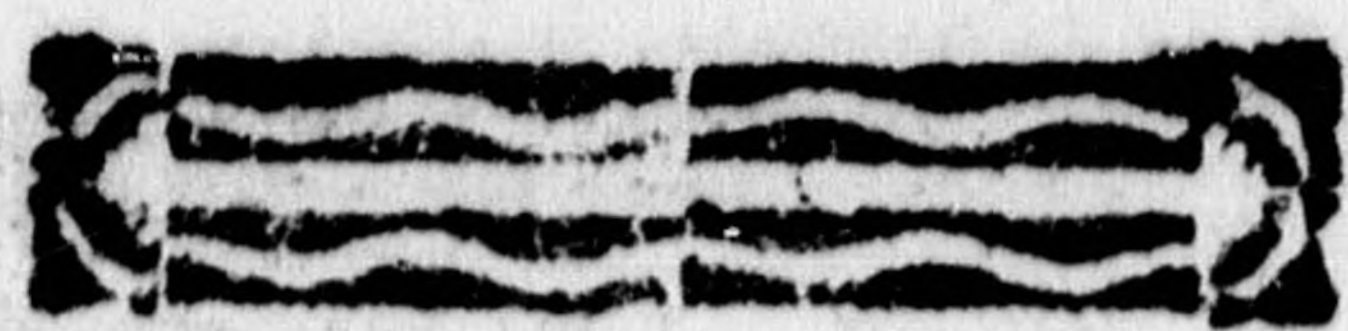
gyuzó Seregbéli Májort és egynéhány népet. Azonban a' hiba tsak hamat észre-vétettvén a' nagy dühösséggel tsatázó ellenséget vissza-vertük. — 21-dikben délután ki-jön Belgrádból egy Kevély Török egy szürke Paripán, és a' Czigány nevü falú-felé vágat vala; de szerentsétlenül; mert szürke Paripájával edgyütt agyon löveték. 50 más Törökök az útban valának már ezt követni; de midön szemlélnék, hogy ez a' lováról tsepeg, és a' szürke-is el-esett, szerentséfebbnek tarták vissza-térni. — A' tüzelés minden nap és éjjel így foly. All-Hadnagy Gróf *Májgertnek* edgy darab gránát találta a' Kalap tartóját, mely által veszedelmes sebet kapott. — Feldmarsal *Laudon*, még a' Tábornak Serviába lett által-menetele előtt, Zemlinbe hozotta a' Bánátban el-fogott *Bin-Basát*, némely más foglyokkal edgyütt, és mind szép szóval, mind fenyegetéssel kényszerítette, hogy mondonák meg, mitsoda Sergek vagynak Serviának óltalmára rendelve? Ezek, sőt a' későbben fogott foglyok-is, azt mondják, hogy a' Séráskir jöne Belgrádnak segittségül 30-ezerrel, és az Orsovánál lévő *Séráskir*-is erre vólna rendelve: mást az ellenség' segittségéről nem tudunk. Még 22-dikben nem vólt Belgrád formáliter ostrom alatt; de már most; minthogy a' mi Sántzaink tsak 40 lépésnyire vagynak a' Belgrádi Sorompoktól, kéttség kívül melegebb *Belgrád*.

Elegyes Tudósítások.

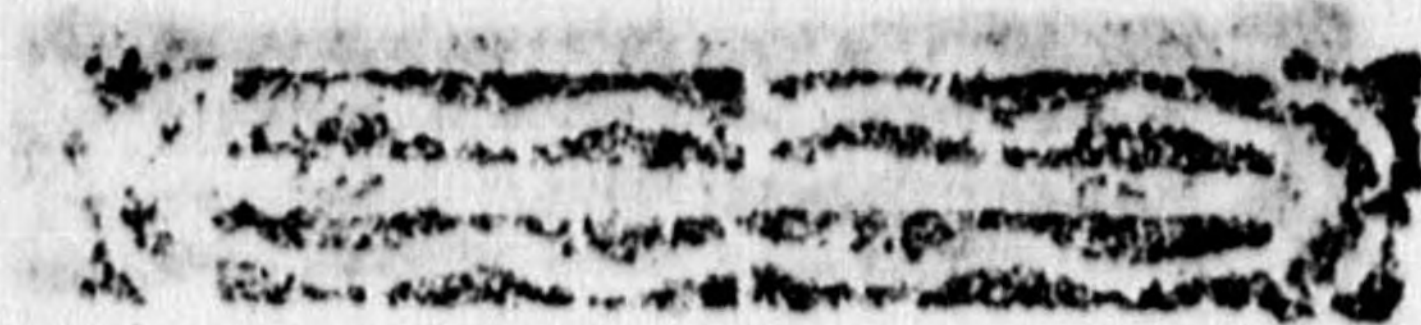
A' F. Tsászár friss egétségben vagyon; még ugyan Bétsbe nem költözött; de ottan ottan vagyon szerentsénk ő Felségének szemléléséhez. Az ő Felsége meg-gyógyulása után a' m. hón. 27-dikén vala

az első szolgálat *Hetzendorfon*, melyre Vendégekül valának hivatalosok *F. M. G. Laszi* fő *Camerárius Rosenberg*, fő Udvari-Marfal Gróf *Kaunitz*, és ezeknek Feleségek; mind a' két Hertzeg aszszonyok *Károly* és *Ferentz Likhtenstáin* Uraknak Hitelsei, és *Ulrich Kinszkiné* Hertzeg-aszszony. — Már megérkezett Budára az Udvari *Fourir Le Noble* Ur, hogy ott a' Királyi palotát *Ferentz* fő Hertzeg, és ennek Hitelsének számokra el-készittesse, mely a' jövő Mártziusnak végéig készen lévén, a' megnevett fő Hertzeg Hitelsével edgyütt Budára fog leköltözni lakni, a' háború után. — Sept. 28-dikán Hertzeg *Likhtenstáin Károly Khevenhiller* Gróf Kisaszszonnyal házolsági nyügbe lépett, és másnap *Aloys Likhtenstáin* Ur adá meg a' Lakadalmi pompát és vendégséget. — Obesilájdinánt *B. Laudon*, a' Feldmarsalnak Unokája, forró-hidegben fekszik. — A' *Nádasdi* Sergében vólt Kapitány *Szénthal*, a' *B. Laudon* ajánlására, ő Felsége által a' Határnok Sergeknél Májorra tétetett. — Itt Bétsben majd minden nap, és étzaka külömbb külömbb-féle gonofszágok és tolvajságok mennek végbe. A' múlt héten reggeli 8 órakor az Udvari Kints-tár számvető *Ré-gistrátora* bé-menvén a' maga hivatalának kintses Házába, midön egyedül munkához fogni kívánna, rá-üt egy Gonofztévő a' Kintses-háznak dolgozó első szobájában, és ennek nyakát keresztül szurdolván, fél hólon hagyá a' földön heverve. Minthogy a' Kintses szoba, hól a' pénz és Bankó-tzedülák állanak, nyitva nem vala, fok kárt nem tehetett, hanem azon 200 forintokat, mely ott jelen vala,

az arany-óráját ezen szentsétlen Tisztviselőnek, és egyéb apróságot el-vive, és máig sem tudatik ki-
lett légyen: amaszt pedig nyakba-hordó széken vi-
vék-ki innen vérefen. Ezen történet előtt való nap
egy Német Birodalombéli Agenstől is estvéli 9 óra-
kor el-vivének a' Gonosz-tévők 70-ezer forintot, és
és az otthon lévő afzszonyt meg-kötözve, és szá-
ját bé-kötve hagyák otthon. Itt majd minden nap
bóltokat vörnek fel; mellyet kétttség kívül a' szük-
ség és a' meg-szokott pompás élet okoz. — Az Er-
délyi széleken semmi nevezetes történet nem esett,
hanem hogy a' szüntelen való elsözések miatt a' nép-
sokot szenvedett, a' Táborsok károkat vallott. —
Azok a' *Toskána* Sergebéli, a' *Czepári* tsatában ma-
gokat mindenek felett vitézül viselt, 2 Húszárok,
kiknek ő Felsége a' jutalom ezüst pénzt adta, u. m.
Bálint János és *Boér János*, mind a' ketten született
Erdélyi Magyar fiak. *Bálint* Gyergyai fi, Udvarhely
Vármegyéből, *Boer* pedig *Maras Lékentzei* Torda
Vármegyéből. Midőn ezen ezüst-pénzek *Kynénibe*
meg-érkeztenek, és ezen pénzek által-adattanak,
a' Sergek parádében *rukkoltanak*-ki. Generálmájor
Brugglakh Ur, minden Stab-Tisztektől kifirtetvén,
meg-jelenék a' Sergek előtt, az eddig tett hiv és
vitéz szolgálátját az egész Seregnek közönségesen
meg-köszöné; nevezetesen pedig ezen 2 Húszárnak
vitézségéről egy érzékenyítő beszédet és dicséretet
tartván a' nép előtt, mind a' 2 Húszár ki-szollitta-
ték a' hadi-rend eleibe, és a' Generál maga akasz-
tá mind a' kettőnek Dolmányára a' jutalom pénzt.
Nem lehet észszel fel-érni, mely nagy érzékenysé-
get

get okozott legyen ezen *Scena* a' fegyveres népségben. Mindeneknek szemekben ég vala a' vitézségnek azon tüze, mely az ilyen jutalom pénzekre nyitja az ajtót. Végre egy közönséges öröm kiáltás támoda, és ezen szókkal végződék el a' Czerémónia: *Éljen JOSEF* Tsászár, ki a' vitézséget így jutalmaztatja!

Utolsó Jegyzés: „Valamint tavaly 31-dik Augusztusban *Beltzestye* körül, ugy az idén 3-dik Augusztusban a' *Bodzai* Palsusnál, a' Székely Húszároknak meg-mútatott rendkívül-való vitézségéért, méltóztatott ő Felsége Hertzeg *Hohenlohé*hoz következő maga keze-irását küldeni: „A' *Bodzai* Palszusnál esett szerentsés történetről való Tudósítását Kegyelmednek ki mondhatatlan nagy örömmel vettem. Kérem Kegyelmedet, hogy az én Közfönetemet, és ezen való meg nyugváfomat *Obester Súltznak*, *Májor Borna* és *Dánielnek*, minden itt vólt Tízteknek és az egész népségnek képeben jelentse. Második Kapitánynak *Gányinak* (*), a' kit én igen jól esmérek, azt a' Kapitány nélkül lévő *Squadromat* leg-ottan adja által. *JOSEF.*”

(*) Kap. *Gányi* 15 esztendőkorában már Húszár Káplár vólt, és mint fel-serdült ifjú a' 7 esztendő háborúnak tüzeit ki-állotta. Igen szép ifjú lévén, Boldogult édes Anyánk *Mária Therésia* Húszár Káplárból Testörzöneke Verbuálta, innen ment a' *Gréfen* Sergéhez, ott szolgált ditséretesen, mig megint a' Testörző Sereghez fő Hadnagyi Rangba viszta jött, tserélvén egy Testörzővel Rangot. Innen ment a' Székely Húszárokhoz. Sok szerentsétlenséget és nyomorúságot szenvedett; pedig egy ollyon katonára, kinek sok ezerek között kellett párját keresni; igen szép természetű ember-is, azért írta ő Felsége, hogy jól esméri. Van 20 esztendeje, hogy Tízti, és a' leg-jóbbik Ur a' Világon.